

Saara Ranta

NUORTEN KIINNOSTUKSET
VAIKUTTAA AMMATTILIITTO
PRON TOIMINTAAN
Jäsenten aktiivisuus ja ominaisimmat
vaikuttamistavat liitossa

Opinnäytetyö
Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön ko.

Joulukuu 2013

MIKKELIN AMMATTIKORKEAKOULU

Mikkeli University of Applied Sciences

KUVAILULEHTI

 MIKKELIN AMMATTIKORKEAKOULU Mikkeli University of Applied Sciences	Opinnäytetyön päivämäärä 20.12.2013	
Tekijä(t) Saara Ranta	Koulutusohjelma ja suuntautuminen Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma, kansalaisvaikuttaminen.	
Nimeke Nuorten kiinnostukset vaikuttaa Ammattiliitto Pron toimintaan – Jäsenten aktiivisuus ja vaikuttamistavat liitossa		
Tiivistelmä <p>Ammattiyhdistykset ovat nykypäivän vaikuttajia. Liittoon kuulumisen tuo mukanaan turvaa ja tukea, mutta myös muita lukuisia etuja. Liiton jäsenten oma aktiivisuus ja osallisuus liiton toimintaan ovat keskeisiä keinoja päästä vaikuttamaan erilaisiin asioihin yhteisössä tai laajemmin koko yhteiskunnassa. Erityisesti nuorten asema ja heidän vaikuttamismahdollisuudet ammattiyhdistystoiminnassa saattaa herättää kysymyksiä.</p> <p>Tässä tutkimuksessa selvitettiin Ammattiliitto Pron nuorten jäsenten aktiivisuutta ja kiinnostuksia vaikuttaa liiton toiminnassa sekä jäsenille ominaisia vaikuttamistapoja. Tutkimuksessa selvitettiin myös nuorten jäsenten näkemyksiä heidän vaikuttamismahdollisuuksiensa ja osallisuutensa edistämisestä. Opinnäytetyön tutkimuskysymykset ovat: kuinka aktiivisia nuoret jäsenet ovat ammattiyhdistystoiminnassa? Kuinka kiinnostuneita nuoret jäsenet ovat vaikuttamaan? Mitkä ovat nuorille ominaisimpia vaikuttamistapoja? Opinnäytetyön viitekehys koostui kansalaisvaikuttamiseen liittyvistä käsitteistä, kuten kansalaisten osallisuudesta, aktiivisesta kansalaisuudesta sekä vaikuttamistavoista. Tutkimuksessa kerrotaan myös lyhyesti ammattiyhdistystoiminnan historiasta.</p> <p>Opinnäytetyön kohdejoukko koostui Ammattiliitto Pron nuorista, alle 36- vuotiaista jäsenistä. Tutkimuksen aineisto kerättiin kyselyllä. Kysely lähetettiin satunnaisotannalla 3000:lle Pron nuorelle jäsenelle liiton uutiskirjeen mukana. Kyselyyn vastasi kahden viikon vastausajan aikana 128 henkilöä.</p> <p>Tutkimuksessa selvisi nuorilla jäsenillä olevan jonkin verran kiinnostusta vaikuttaa, mutta heidän aktiivisuutensa on turhan vähäistä. Jotta pystyy vaikuttamaan haluamaansa asiaan, on oltava liitossa aktiivinen. Nuoret jäsenet ovat kiinnostuneet konkreettisesta toiminnasta ja osallistuvatkin mielellään liiton järjestämiin tapahtumiin. Nuorille jäsenille tulisi pyrkiä löytämään yhä parempia ja heille soveltuvia vaikuttamistapoja, jotta heidän aktiivisuutensa vaikuttamiseen kasvaisi. Opinnäytetyö tarjoaa Ammattiliitto Prolle uusia ideoita kehittäessään nuorten jäsenten toimintaa.</p>		
Asiasanat (avainsanat) Kansalaisvaikuttaminen/vaikuttaminen, aktiivinen kansalainen, osallisuus ja osallistuminen, vaikuttamistavat, ammattiyhdistystoiminta, Ammattiliitto Pro		
Sivumäärä 25 + liite, lähteet	Kieli Suomi	URN
Huomautus (huomautukset liitteistä) Liitteenä kyselylomake		
Ohjaavan opettajan nimi Sari Miettinen	Opinnäytetyön toimeksiantaja Mikkelin ammattikorkeakoulu	

DESCRIPTION

 <p>MIKKELIN AMMATTIKORKEAKOULU Mikkeli University of Applied Sciences</p>		Date of the bachelor's thesis 20 December 2013	
Author(s) Saara Ranta		Degree programme and option Civic activities and youth work	
Name of the bachelor's thesis Young members' interests to influence trade union Pro's activities – Members' activity and ways to influence in a union			
Abstract Trade unions are today's opinion-leaders. When you belong to a trade union, you can get security and support but also many advantages. Union members' own activity and inclusion in the union's activities are central ways to influence different things in a community or widely in society. Especially young people's situation and their chance to influence a trade union's activities may raise questions. This research set out to find out the trade union Pro's young members' activity and interests to influence the union's activities and also the young members' most characteristic ways to influence. The research also examined the young members' opinions on improving their chance to influence and inclusion in the union. The research problems of my thesis are: how active young members are in a trade union? How interested young members are to participate and influence? Which are young members' most characteristic ways to influence? The frame of reference consists of citizenship and other concepts it includes, such as citizens' involvement, active citizenship and ways to influence. Also the trade union's history is described briefly. The target group of my study consisted of trade union Pro's young members (under 36 years old). The research material was collected through a survey. The survey was sent to 3000 randomly selected young members. The time to answer was two weeks and in that time 128 members replied to the survey. The research showed that young members were interested in exerting influence in a trade union but their activity was too low. In order to be able to influence matters, you have to be active in a union. The young members were interested in concrete activities and they participated in the union's events willingly. It is important to the young members to find out better and more suitable ways to influence, because then their activity and influence would increase. This thesis offers new ideas to trade union Pro for improving the young members' activity.			
Subject headings, (keywords) Active citizenship, influence, inclusion and involvement, ways to influence, trade union activities, trade union Pro			
Pages 25 + attachment, sources	Language Finnish	URN	
Remarks, notes on appendices Questionnaire as an attachment			
Tutor Sari Miettinen		Bachelor's thesis assigned by Mikkeli University of applied sciences	

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	1
2	KANSALAISVAIKUTTAMINEN	2
2.1	Osallisuus ja osallistuminen	2
2.2	Nuorten osallisuus ja osallistuminen	3
2.3	Aktiivinen kansalainen	4
2.4	Vaikuttaminen.....	5
2.5	Vaikuttamistapoja	6
3	AMMATTIYHDISTYSTOIMINTA	7
3.1	Ammattiyhdistystoiminnan historiaa Suomessa – korporatismi ajat.....	7
3.2	Ammattiliitto Pro	9
4	NUORET AMMATTIYHDISTYKSISSÄ	10
4.1	Esimerkkejä nuorille suunnatuista yhdistyksistä ja ryhmistä	10
4.2	Nuorten syitä kuulua ammattiliittoon	11
5	TUTKIMUKSEN TEHTÄVÄ	12
6	TUTKIMUKSEN KOHDEJOUKKO, TOTEUTUS JA ANALYYSI	12
7	TUTKIMUKSEN TULOKSET	14
7.1	Jäsenten perustietoja	14
7.2	Miksi jäsenet ovat liittyneet ammattiliittoon?	15
7.3	Nuorten jäsenten aktiivisuus liiton toiminnassa	16
7.4	Jäsenten kiinnostukset vaikuttaa.....	18
7.5	Jäsenille ominaisia vaikuttamistapoja.....	20
7.6	Jäsenten osallistumisen ja vaikutusmahdollisuuksien parantaminen	22
8	POHDINTA	23
	LÄHTEET	26

LIITE/LIITTEET

- 1 Yksisivuinen liite
- 2 Monisivuinen liite

1 JOHDANTO

Nuorten vaikuttamisesta ja osallisuudesta on puhuttu jo monien vuosien ajan lähinnä siinä valossa, että nuorten tulisi saada enemmän ääntänsä kuuluviin. Nuorisolain (2006 / 72 § 8) mukaan nuoria tulee kuulla heitä koskevissa asioissa ja nuorille on järjestettävä mahdollisuus osallistua omaa elämäänsä koskevien asioiden käsittelyyn. Nuorten vaikuttamismahdollisuudet erinäisissä asioissa vaihtelevat kunnittain ja myös se, tapahtuuko vaikuttaminen esimerkiksi jonkin järjestön sisällä, lisää eroja vaikutusmahdollisuuksissa ja – tavoissa.

Tässä opinnäytetyössä selvitän Ammattiliitto Pron nuorten, alle 36- vuotiaiden jäsenten aktiivisuutta ja kiinnostusta vaikuttaa liiton toimintaan sekä nuorille ominaisimpia vaikuttamistapoja liitossa. Näiden pääkysymysten lisäksi selvitän nuorten jäsenten näkemyksiä siitä, miten heidän osallisuuttaan ja vaikuttamismahdollisuuksiaan liiton toiminnassa voitaisiin parantaa. Opinnäytetyöni pyrkii siis antamaan vastauksen kolmeen tutkimuskysymykseen; kuinka aktiivisia nuoret jäsenet ovat ammattiyhdistystoiminnassa? Kuinka kiinnostuneita nuoret jäsenet ovat vaikuttamaan? Mitkä ovat nuorille ominaisimpia vaikuttamistapoja?

Opinnäytetyöni tilaaja on Ammattiliitto Pro. Ryhdyin tekemään tutkimusta kyseisestä aiheesta Pron toiveiden perusteella. Tutkimukseni pyrkii siis palvelemaan Ammattiliitto Prota mahdollisimman paljon, mutta siitä voi olla hyötyä muillekin järjestöille ja yhdistyksille.

Tutkimus toteutettiin Ammattiliitto Pron nuorille jäsenille teetetyn kyselyn avulla. Opinnäytetyössäni keskityn ikävuosiin 18–36. Ammattiliittojen maailmassa nuorikäsite on siis ikähaitariltaan hieman laajempi kuin nuorisolaissa kirjoitettu, joka määrittelee nuoreksi 18–29- vuotiaat (Nuorisolaki 2006). Opinnäytetyöni viitekehys koostuu pääasiassa kansalaisvaikuttamiseen liittyvistä asioista, mutta myös nuorten osallisuus ammattiyhdistystoiminnassa on oleellisessa osassa tutkimusta. Tutkimukseni viitekehys etenee kansalaisten vaikuttamiseen ja osallisuuteen liitettävien käsitteiden määrittelyistä ammattiyhdistystoiminnan historiaan sekä nuorten osallisuuteen ay-toiminnassa. Tulososiossa käyn läpi jäsenten vastauksia suhteessa opinnäytetyön tutkimuskysymyksiin ja peilaan vastauksia aiempiin tutkimuksiin.

2 KANSALAISVAIKUTTAMINEN

Yhteiskuntamme jäsenet koostuvat ihmisistä, monista yksilöistä, joilla on omat ajatuksensa ja käyttäytymistapansa. Miten sitten yksilö eroaa kansalaisesta? On olemassa peruste, jonka mukaan yksilöstä tulee kansalainen, kun hän alkaa toimia, osallistua ja vaikuttaa erilaisissa yhteisöissä ja yhteiskunnassa (Ilvonen 2006, 11). Tässä luvussa tarkastelen kansalaisuuteen ja vaikuttamiseen liittyviä käsitteitä aloittamalla osallisuuden määritteestä.

2.1 Osallisuus ja osallistuminen

Osallisuus on perustuslaissakin määritelty ihmisoikeus. Perustuslain 14 §:n 3 momentissa on säädetty tehtävä, jonka mukaan yksilön mahdollisuuksia osallistua yhteiskunnalliseen toimintaan ja vaikuttaa itseään koskevaan päätöksentekoon on edistettävä. Laajemmin tarkasteltuna tehtävä oikeuttaa kansalaisen mahdollisuudet vaikuttaa yhteiskunnan asioihin muullakin tapaa kuin vain äänestämällä vaaleissa. (www.finlex.fi.)

Osallisuus määritteenä on kuitenkin laajempi kuin osallistuminen. Osallistumisella viitataan aina jonkinlaiseen aktiiviseen toimintaan, erityisesti haluun ja mahdollisuuteen vaikuttaa. Osallisuutta puolestaan on jo pelkästään esimerkiksi järjestöosallisuus. (Siltaniemi ym. 2008, 43.)

Aaro Harju (2004) määrittelee osallisuuden yhteenkuulumisen ja mukanaolon tunteena eli ihminen kokee kuuluvansa johonkin yhteisöön tai yhteiskuntaan tekemällä työtä, harrastamalla, osallistumalla ja vaikuttamalla. Yksi keskeisimpiä syitä osallistua toimintaan, on yksilön kiinnostus tiettyä asiaa kohtaan. Myös Paavo Viirkorpi (1993) määrittelee osallisuutta vaikuttamisen ja vastuunottamisen kautta. Lisäksi osallisuuden lähtökohtana hän näkee yhteisen tietämyksen jakamisen. Osallisuuden käsitteen voi siis liittää yksilön omaehtoiseen kansalaistoimintaan, kansalaisaktivismiin tai järjestötoimintaan (Kohonen & Tiala 2002, 6). Osallisuutta tarjoavina rakenteina toimivatkin erilaiset yhdistykset ja niiden hankkeet, joiden kautta kansalaiset voivat kokea yhteenkuuluvuutta, osallistumista ja vaikuttamista (Oikeusministeriön julkaisu 14/2005, 48–49).

Salmikankaan (2002) mukaan osallisuus ei löydy hetkessä, vaan sen määrittämiselle tulee antaa aikaa, mutta myös valtaa, vastuuta ja luottamusta. Kansalaisista on tullava enemmän oman osallistumisensa tekijöitä ja asiantuntijoita, ei vain osallistumisen ja suunnitelmien kohteita. Kansalaiset voivat kontrolloida omaa kohtaloaan ja vaikuttaa omaa elämäänsä koskeviin asioihin ja päätöksiin. Osallisuus ei ole pysyvä tila, vaan se muuttuu tilanteiden mukaan. (Salmikangas 2002, 17.)

Kansalaisten kiinnostusta osallistua yhteiskunnallisiin toimiin ja ottaa kantaa poliittisiin asioihin on tutkittu Kansalaisvaikuttamisen- hankkeen puitteissa vuonna 2007. Hallitus nosti tuolloin esiin seikkoja, joiden perusteella he kokivat, ettei kansalaisia kiinnosta yhteiset asiat. Nämä asiat ilmenivät muun muassa yhteiskunnallisten opintokurssien vähäisestä osanottomäärästä, vaalitulaisuuksien köyhästä osallistujalistasta ja televisiokanavan katsojien määrässä vaalituloksia ja viihdeohjelmaa verrattaessa. Kuitenkaan kyseiset seikat eivät todista, ettei kansalaisilla olisi kiinnostusta olla osallisena ja osallistua yhteiskunnallisiin asioihin. Ongelma lienee kansalaisten osallistumisen mahdollisuuden oivaltamisessa ja osallistumisen tärkeyden ymmärtämisessä. Kansalaisten tulisi olla tietoisia siitä, kuinka he voivat osallistumalla vaikuttaa yhteiskunnallisiin asioihin ja tuoda omia mielipiteitään julki muillekin kuin lähipiiriin. Osallisuus ja osallistuminen eivät ole siis merkityksettömiä asioita. (Harju 2010, 101–102.)

2.2 Nuorten osallisuus ja osallistuminen

Tässä opinnäytetyössä keskitytään erityisesti nuorten osallisuuteen ja osallisuudella painotetaan vahvasti Harjun (2004) määrittelemää käsitettä. Yksilö voi siis kokea olevansa osallinen jossakin yhteisössä tai yhteiskunnassa osallistumisen ja vaikuttamisen kautta. Sen lisäksi kansalaistoiminta yleisesti ja järjestötoiminta mahdollistavat osallisuuden kokemukset. Kuitenkin nuorten osallistuminen kansalaistoimintaan todetaan olevan haasteellista, sillä monet nuoret ja yhteiskunnan rakenteet ovat liian kaukana toisistaan (Grönroos 2011, 22).

Nuorten osallisuutta yhteiskunnallisiin asioihin on selvitetty Euroopan yhteisöjen komission tiedonannossa (27.4.2009), joka pitää sisällään EU:n nuorisostrategian, jonka mukaan nuorten osallistumista kansalaistoimintaan tulisi tukea enemmän. Nuorten täytyisi voida osallistua täysipainoisesti yhteiskunnan toimintaan ja järjestäytymättömiä nuoria tulisi kannustaa osallistumaan. Nuorille tulisi antaa enemmän vaikutta-

mismahdollisuuksia ja mahdollisuutta koulutukseen ja työhön tulisi lisätä. Myös nuorten innovatiivista toimintaa ja ajattelutapaa täytyy rohkaista. (Nuorisostrategia 2009.)

Toimivan demokratian kannalta, mutta myös yksilön hyvinvointia ajatellen olisi tärkeää saada nuoria osallistumaan ja hyödyntämään vaikutusmahdollisuuksia. Nuoret ovat vieraantuneet varsinkin poliittisista puolueista eikä luottamus julkisia instituutioita kohtaan ole kovin kiitettävällä tasolla. Tämä lisää eriarvoisuuden tunnetta osallisten ja osattomien välillä ja sitä kautta nuoren hyvinvointi kärsii. (Siltaniemi ym. 2008, 43–44.)

2.3 Aktiivinen kansalainen

Kun puhutaan kansalaisvaikuttamisesta, törmätään väkisin aktiivisen kansalaisen määritelmään. Kansalaisyhteiskunta 2006- toimikunnan mukaan kansalainen voi olla joko passiivinen tai aktiivinen kansalainen. Ero näiden kahden kansalaistyyppin kohdalla voi ilmetä heidän poliittisena, aatteellisena, yhteiskunnallisena, toiminnallisena tai kulttuurisena aktiivisuutena. (Ilvonen 2006, 11.) Kukaan yksilö ei ole automaattisesti aktiivinen kansalainen, vaan siihen on kasvettava. Jotta voisi toimia aktiivisena kansalaisena, saattaa se vaatia jopa tietoista opiskelua ja harjoittelua. (Harju 2004, 13.)

Nuorisolain (2006/72, 2§) mukaan aktiivinen kansalaisuus on tavoitteellista toimintaa kansalaisyhteiskunnassa. Sille, kuinka suurivaltaista tällaisen toiminnan tulee olla, ei kuitenkaan voida asettaa tarkkaa määritelmää, sillä aktiivista kansalaisuutta on niin monenlaista. Jos kuitenkin halutaan erotella tietyntyyppisiä aktiivisen kansalaisuuden osia, voidaan huomata ero esimerkiksi yksilön ja kansalaisen välillä. Yksilöaktiivisuus liittyy selvästi vain yhteen henkilöön, toimintaan hänen omassa yksityisessä elämässään, esimerkiksi omatoimiseen harrastamiseen. Kansalaisaktiivisuus on puolestaan yhteisön ja/tai yhteiskunnan jäsenenä toimimista. (Harju 2004, 20.)

Harju (2004) tiivistää selvityksessään aktiivisen kansalaisuuden määritelmää: ”se voidaan ymmärtää ihmisen laajana, kaikenlaisena aktiivisuutena omassa yhteisössään tai laajemmin yhteiskunnassa. Tällöin mukana on ihmisen aktiivisuus yksityiselämässä, työelämässä, järjestötoiminnoissa ja yhteiskunnallisissa kysymyksissä”. Kärjistetysti voidaan todeta, että aktiivisella kansalaisella on hyvät sosiaaliset ja taloudelliset resurssit vaikuttaa, hänen psyykinen ja fyysinen terveydentilansa on kunnossa ja hän

on yleisellä tasolla tyytyväinen omaan elämäntilanteeseensa (Siltaniemi ym. 2008, 64).

2.4 Vaikuttaminen

Vaikuttamista voidaan määritellä hyvin monella eri tavalla. Se on aktiivista tekemistä ja kannanottoja omiin ja yhteisiin asioihin (www.nuortenlaturi.fi). Vaikuttamista voidaan määrittää myös henkilökohtaisen tai yhteisön vallan käyttämisenä niin, että saadaan edistettyä itselle tärkeää asiaa (Ilvonen 2006, 13).

Ehdolle asettuminen vaaleissa ja ehdokkaan äänestäminen on vaikuttamista. Vaikuttaa voi myös esimerkiksi osallistumalla vapaaehtoistyöhön, tekemällä aloitteita, allekirjoittamalla adresseja eli vetoamuksia ja lähettämällä mielipidekirjoituksia lehtiin sekä netin keskustelufoorumeille. Yksinkertaisimmillaan vaikuttamista ovat mm. kulutustottumukset ja ostovalinnat. (www.nuortenlaturi.fi.)

Vaikuttamisesta ja erityisesti vaikuttamismahdollisuuksista puhuttaessa voidaan huomata se tosi asia, ettei yhden ihmisen mielipiteellä ole kovin erottuvaa painoarvoa koko yhteiskunnassa, mutta kun kerätään joukko saman aatteen omaavia henkilöitä, ovat vaikuttamismahdollisuudet jo korkeammat. Vaikuttamista tarkasteltaessa tiedotetaan myös se, että vaikuttaminen vaatii tiettyjä perustietoja ja taitoja. Vaikuttajan on tiedettävä kansalaisten oikeudet, velvollisuudet ja mahdollisuudet osallistua ja vaikuttaa. Lisäksi yksilöillä on erilaisia edellytyksiä toimia vaikuttajana. Henkilö, joka saa äänensä kuuluviin, vaikuttaa siihen, mistä asioista puhutaan ja mistä ei puhuta. (Ilvonen 2006, 21.)

Kansalaisyhteiskunnan vaikutusvoima olisi valtava, mikäli jokaiselta kansalaiselta löytyisi kiinnostusta ryhtyä vaikuttamaan samoihin asioihin. Kuitenkaan intressit eivät ole kaikilla yhtenäiset ja kaikki toimintamahdollisuudetkaan tuskin ovat kansalaisten tiedossa. Nykypäivänä on paljon erilaisia järjestöjä ja ryhmiä, joiden kautta olisi mahdollista vaikuttaa. Monesti kuitenkin erinäiset yksiköt keskittyvät oman ryhmän sisäisten asioiden puimiseen ja tästä syystä koko kansalaisyhteiskuntaan liittyviin asioihin ei oteta kantaa. (Harju 2010, 119.)

2.5 Vaikuttamistapoja

Nykyään on tarjolla lukuisia eri mahdollisuuksia päästä vaikuttamaan itseään kiinnostaviin asioihin. Kansalaisten vaikuttamismahdollisuuksia pyritäänkin koko ajan lisäämään ja monipuolistamaan. Osallistuminen asiaa koskevaan keskusteluun ja tiedotustilaisuuksiin, aloitteen tekeminen, vetoomuksen allekirjoittaminen ja osallistuminen järjestön toimintaan ovat keinoja vaikuttaa. Myös mielenosoitukset, vaalityön tekeminen (esimerkiksi asettumalla itse ehdolle), maksu- ja ostoboikotoinnit sekä lakkoilu liittyvät vaikuttamistapoihin. (Ilvonen 2006, 11.) Aaro Harju (2004) toteaa, että aktiivinen kansalaisuus, kansalaistoiminta ja yhteiskunnallinen osallistuminen eivät tarkoita jokaiselle kansalaiselle samaa asiaa, ja myöskään kaikki vaikuttamiskeinot eivät sovi kaikille (Lundbom 2006, 59).

Edunvalvonta- ja vaikuttamistyötä harjoitetaan muun muassa erilaisten ammattiliittojen ja opiskelijajärjestöjen kautta. (Ilvonen 2006, 13, 21.) Myös Internetin tarjoamat vaikuttamiskanavat ovat oleellisessa osassa nykypäivän vaikuttamistavoista puhuttaessa. Erilaisten kansalaisverkkohankkeiden avulla on pyritty vahvistamaan kansalaisten julkaisu- ja ilmaisumahdollisuuksia ja näin ollen kaikista kansalaisista on pyritty tekemään toimijoita, jotka osallistuvat julkiseen keskusteluun ja paikalliseen päätöksentekoon. Kuitenkin vain lapset ja nuoret sekä varsin koulutetut henkilöt ovat oppineet hyödyntämään Internetiä. (Ilvonen 2006, 18.)

Nykyään puhutaan paljon sosiaalisesta mediasta ja sen merkityksestä vaikuttamiskeinona. Internet onkin ajan saatossa kasvanut erittäin keskeiseksi vaikuttamisvälineeksi. Sosiaalisen median kautta osallistutaan, luodaan ja jaetaan tietoa, kommentoidaan, otetaan kantaa ja arvioidaan, väitellään ja vaikutetaan – toimitaan kansalaisina yhdessä. (Harju 2010, 140.) Osallisuuden lisäksi sosiaalisessa mediassa on vahvasti kyse vuorovaikutuksesta. Harjun mukaan vielä toistaiseksi tämä vuorovaikutus on ”minulta massoille”- viestintää, vaikkakin se on kokoajan kehittymässä aidommaksi vuorovaikutukseksi, jollaista jokainen ihminen tarvitsee. (Harju 2010, 142.)

3 AMMATTIYHDISTYSTOIMINTA

Ammattiyhdistystoiminnasta puhuttaessa tarkoitetaan pääasiassa ammattiliittoja / ammattijärjestöjä / ammattiyhdistyksiä, jotka pyrkivät puolustamaan ja parantamaan työntekijöiden työehtoja ja oikeuksia. Ammattiyhdistystoiminta on tärkeä yhteiskunnallisen osallistumisen ja vaikuttamisen muoto. Ammattiliiton muodostaa saman ammattialan tai toimialan henkilöt tai saman koulutuksen saaneet henkilöt. Työehtosopimusten neuvottelemine on yksi ammattiliittojen päätehtävistä. (www.kansanvalta.fi.)

Ammattiyhdistykset ovat järjestäytyneet kolmeen keskusjärjestöön: Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö (SAK), Toimihenkilökeskusjärjestö (STTK) ja Korkeakoulutettujen Työmarkkinajärjestö (AKAVA). Näiden järjestöjen alapuolella on monia alaliittoja, joihin myös Ammattiliitto Pro kuuluu.

3.1 Ammattiyhdistystoiminnan historiaa Suomessa – korporatistien ajat

Jo 1600- luvulla samat ammatinharjoittajat järjestäytyivät ammattikunniksi, killoiksi. Ammattikuntalaitoksen tehtävänä oli valvoa jäsentensä etuja ja oikeuksia. Ammattikunnat kuitenkin lakkautettiin 1860- luvun loppupuolella, sillä kansalaisille pyrittiin lisäämään elinkeinovapautta. Elinkeinovapaus puolestaan lisäsi kilpailua työpaikoista ja samaan aikaan kilpailua edisti myös liikkumisenvapaus. (Kauppinen 2005, 34–36.)

Ajan saatossa 1880- luvun loppupuolella yleistyi työntekijöiden keskinäinen palkkakilpailu, johon etsittiin ratkaisua työehtosopimuksilla. Työnantajat yleisesti vastustivat näitä sopimuksia. Kuitenkin työehtosopimusten kautta alkoi tapahtua järjestäytymistä ja ensimmäiset työväenyhdistyksetkin syntyivät. Myös Suomen ensimmäinen työväenpuolue perustettiin 1800- luvun lopussa, mutta siltikään laajaa ammattiyhdistysliikkeen keskusjärjestöä ei vielä saatu synnytettyä. (Kauppinen 2005, 37.)

Ammatillinen järjestäytyminen oli modernin yhteiskunnan kehityksen edellytys. Järjestäytyminen lisääntyi sekä työntekijöiden että työnantajien keskuudessa ja vuonna 1907 perustettiin Suomen Yleinen Työnantajaliitto sekä Suomen Ammattijärjestö (SAJ). Muutamien vuosien päästä alettiin lähestyä yrityskorporatistien aikaa. (Kauppinen 2005, 40.)

Yrityskorporatistien kausi myllersi vuosina 1918–1939, jolloin ammattiyhdistysliike ei ollut päätävävallassa. Tuolloin työehtosopimuksia toteutti STK eli Suomen Työnantajain Keskusliitto ja samalla työnantajien kielteinen asenne ammatillisia järjestöjä kohtaan jatkui. Työnantajilla oli yrityskorporatistien aikaan oikeus määrätä palkka- ja työehdoista. Lopulta 1930-luvun laman aikaan tilanne kärjistyi siihen, että Suomen Ammattijärjestö lakkautettiin ja kymmenen vuoden kuluttua yrityskorporatistien aika muuttui valtiokorporatistiksi. (Kauppinen 2005, 41–45.)

Valtiokorporatistien aikaan (1940–1955) ammattiyhdistysliikkeen asema vahvistui yhteiskunnallisella ja poliittisella tasolla. Ay-liikkeen jäsenmäärät nousivat ja se pääsi sisälle valtataisteluihin. SAK vaati tuohon aikaan palkankorotuksia ja muutoksia edesauttoivat työehtosopimusten irtisanomiset ja lakkouhkaukset. (Kauppinen 2005, 46–48.)

Liittokorporatistien aika oli 1956–1967, jolloin valta pyöri hallituksen ja liittojen välillä. Tällöin Suomen Ammattijärjestöjen Keskusliitto (SAK) ja Suomen Ammattijärjestö (SAJ) olivat kilpailevassa asemassa keskenään ja jäsenistöstä kamppailivat myös näiden keskusjärjestöjen lisäksi ulkopuoliset liitot. Kuitenkin vuonna 1969 keskusjärjestöt yhdistettiin, jolloin syntyi uusi SAK eli Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö. (Kauppinen 2005, 50–52.)

Kun alettiin lähestyä 1970-lukua, koitti yhteiskuntakorporatistien aika (1968–1994). Tuolloin Suomen työmarkkinamalli koki suuren uudistuksen. Hallitus pyrki voittamaan poliittisen ja taloudellisen kriisin keskittämällä neuvotteluja, lopettamalla palkkakilpailun, eheyttämällä ay-liikkeen ja palauttamalla kansainvälisen kilpailukyvyyn. Yhteiskuntakorporatistien aikaan ammattiyhdistysliike todella sai kokea uuden nousun: se pääsi mukaan hinta- ja vuokraneuvostoon ja samalla sen taloudellinen pohja vahvistui. Ay-liike muuttui yhteiskunnallisesti merkittäväksi liikkeeksi. (Kauppinen 2005, 53–54.)

Suomi liittyi Euroopan Unionin jäseneksi vuonna 1995. Samaan aikaan tuli tavoite, jonka päämääränä oli päästä myös talous- ja rahaliitto Emun jäseneksi. Tämä Emukorporatistien aika ajoittui vuosiin 1995–2004 ja sen syntyyn vaikuttivat ennen kaikkea EU:hun liittyminen ja länsimaiden kehitys. Tämän kauden aikana vallitsi lama,

jolloin työttömyys nosti jälleen päätään ja samalla ammattiyhdistysliike heräsi. (Kauppinen 2005, 60, 68–69.)

3.2 Ammattiliitto Pro

Ammattiliitto Pro on STTK:n suurin jäsenliitto ja se on myös suurin yksityisen sektorin toimihenkilöliitto. Pro syntyi, kun kaksi vanhaa ammattiliittoa, ammattiliitto Suora ja Toimihenkilöunioni yhdistyivät. Pro neuvottelee valtakunnalliset, yleissitovat työehtosopimukset ja muun muassa määräykset vähimmäispalkoista. Prolaiset työskentelevät muun muassa teknologiateollisuudessa, rakentamisessa ja siihen liittyvillä aloilla sekä metsäteollisuudessa, kemianteollisuudessa ja elintarviketeollisuudessa. Heitä työskentelee tietoliikenteessä, viestintäalalla, energiateollisuudessa sekä pankeissa ja finanssikonserneissa. Prolaisia työskentelee myös rahoitusyhtiöissä, rahankäsittelyssä ja arvokuljetuksessa sekä luottotieto- ja perintäyrityksissä. Ammattiliitto Prohon voivat liittyä jäseniksi sekä henkilöt että yhdistykset. (www.proliitto.fi.)

Jäseniä Prolla on tällä hetkellä noin 130 000, joista noin 20 000 on nuoria eli alle 36-vuotiaita. Ammattiliitto Pro toimii yhteistyössä useiden erilaisten toimijoiden ja sidosryhmien kanssa. Vaikuttajana Pro pyrkii ammattiyhdistysliikkeen edelläkävijäksi. Ensisijaisena tehtävänä Prolla on parantaa jäsentensä taloudellista ja yhteiskunnallista asemaa vaikuttamalla elinkeino- ja koulutuspolitiikkaan sekä työympäristöasioihin. (www.proliitto.fi.)

Ammattiliitto Pro aloitti suunnitelmat oman nuorisofoorumin rakentamisesta vuonna 2011. Foorumin ideana oli, että Pron nuoret eli alle 36-vuotiaat jäsenet pystyisivät olemaan tekemisissä toistensa kanssa ja mahdollisesti luomaan jotain uutta, erityisesti nuorille suunnattua toimintaa. Foorumissa on tällä hetkellä mahdollista muun muassa osallistua keskusteluun, vastata kyselyihin, vaihtaa kokemuksia ja ideoita, lukea blogia ja ennen kaikkea käyttää ääntään. Foorumi toimii siis nykyään nuorille jäsenille hyvänä keskusteluareenana, vaikuttamiskanavana ja tiedonlähteenä. (www.proplus.fi.)

4 NUORET AMMATTIYHDISTYKSISSÄ

Monien ammattiyhdistysten nuoret jäsenet ovat perustaneet omia alayhdistyksiä. Yhdistysten tarkoituksena on koota samanikäiset ja – henkiset ammattiyhdistyksen jäsenet yhteen, jolloin nämä saman aatteen omaavat nuoret pääsevät esimerkiksi ilmaismaan mielipiteensä päätöksenteossa ja toteuttamaan ideoitaan. On olemassa hyvin monimuotoisia ja toisistaan eroavia yhdistyksiä; esimerkiksi opiskelijayhdistykset, jotka on tarkoitettu alan ammattiliiton opiskelijajäsenille ja erinäiset nuorisajaostot, jotka kohdistetaan tietyn ikäisille liiton jäsenille.

4.1 Esimerkkejä nuorille suunnatuista yhdistyksistä ja ryhmistä

Ikään perustuvasta nuorisajaostosta hyvänä esimerkkinä on STTK:n Plusmiinus 30-yhdistys. Yhdistyksen ideana on tarjota nuorille kanava ammattiyhdistystoiminnan kehittämiseksi ja samalla antaa mahdollisuus toimia samanikäisten parissa. Vaikuttamismahdollisuuksista keskusteleminen ja nuorten aikuisten edunvalvonta STTK:ssa ovat toiminnan ydinelementtejä. Toiminta perustuu siis ammattiliitoissa tehtävään järjestötyöhön, joka tarjoaa osallistumisen mahdollisuuksia. (www.sttk.fi)

Nuorten ääni pääsee kuuluviin myös SAK:n nuorisotoimen kautta. SAK:lla on nuorille omat alueelliset toimintaryhmät useassa eri kaupungissa ympäri Suomen, joiden kautta nuoret pääsevät itse tarttumaan toimeen. Toimintaryhmien toiminta perustuu siihen, että ne keräävät yhteen eri alojen nuoria aktiiveja, jotka voivat järjestää monipuolista toimintaa ja erilaisia aktiviteetteja alueen nuorille työntekijöille. Toimintaa pyöritetään nuorten ehdoilla, joten vakavasta kokousistunnosta siinä ei ole kyse, vaikka toiminnan tärkeys huomioidaankin. (www.sak.fi)

Ammattiliitto Pro tarjoaa jäsenilleen sisäisen jäsenpalvelun, Proplus- alustan, jossa voi osallistua keskusteluun muiden liittolaisten kanssa, jakaa tietoa yleiselle keskusteluseinälle ja saada selville muun muassa tulevia tapahtumia ja kursseja. Alusta toimii siis eräänlaisena tietopankkina Pron jäsenille. Proplussassa voi myös luoda omia ryhmiä, joiden sisällä voi esimerkiksi sopia tapaamisia ryhmäläisten kesken. Lisäksi alustalla on palautekanava, jonne voi kirjoittaa omia kehitysehdotuksiaan Proplus-palveluun liittyen. (www.proplus.fi)

4.2 Nuorten syitä kuulua ammattiliittoon

Marika Lindgrén on tehnyt selvityksen nuorten, alle 35-vuotiaiden ammattiliittoon järjestäytymisestä (12.5.2004). Selvityksen tavoitteena oli tarkastella, miten nuoret perustelevat omaa järjestäytymistään ammattiliittoon, mitä odotuksia nuorilla on ammattiliiton toiminnasta ja itse jäsenyydestä sekä miten nuorten odotukset ja ammattiliittojen todellinen toiminta vastaavat toisiaan. Selvitys toteutettiin sähköpostikyselyn avulla kolmen eri liiton jäsenille. Kyselyyn vastanneiden ikähaarukka oli 20–35 vuotta, joista kaikki olivat työssäkäyviä. (Lindgrén 2004, 4.)

Kyselystä ilmeni, että nuoret odottavat ehdottomasti liiton ajavan aktiivisesti heidän etuja ja oikeuksia. Luottamusmiesten kouluttaminen työpaikoille jäsenten avuksi oli myös yksi pääodotus. Nämä edellä mainitut odotukset kohdistuvat siis selvästi nuorten avun saantiin. Selvityksen mukaan suurin osa kyselyyn vastanneista liittyi ammattiliittoon työttömyysturvan ja ansiosidonnaisen työttömyyspäivärahan takia. Muita syitä liittymiseen oli liiton tarjoama tuki ja turva erilaisissa ongelmatilanteissa. Myös lakimies- ja neuvontapalvelut sekä liiton tiedotus omasta ammattialasta olivat osasyitä. (Lindgrén 2004, 15.)

Sari Aalto-Matturi (2005) kertoo artikkelissaan taloustutkimuksen (2003) selvittäneen keväällä 2003 nuorten suhtautumista ammattiyhdistysliikkeeseen ja yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen. Kyselyyn vastanneista 17–29 vuotiaista joka kymmenes totesi, ettei koskaan aio liittyä ammattiliittoon ja joka kuudes uskoi pärjäävänsä ilman ammattiliittoaikin. (Aalto-Matturi 2005, 30.)

Kuitenkin hyvin tuore uutinen Helsingin Sanomissa (2013) kertoo nuorten tilanteen muuttuneen. Nuorten, alle 30-vuotiaiden määrä ammattiyhdistyksissä on kasvanut huomattavasti ja ilmeisesti jäsenmäärä on nousussa edelleen. Ammattiliitot ovat siis jälleen alkaneet kiinnostaa nuoria. (HS 20.10.2013.)

5 TUTKIMUKSEN TEHTÄVÄ

Opinnäytetyön tehtävänä on selvittää Ammattiliitto Pron nuorten, alle 36- vuotiaiden jäsenten aktiivisuutta ja kiinnostusta vaikuttaa liiton toimintaan sekä nuorille ominaisimpia vaikuttamistapoja liitossa. Lisäksi tutkimuksessa selvitetään näiden pääkysymysten ohella nuorten jäsenten näkemyksiä heidän omien vaikutusmahdollisuuksiensa ja osallisuutensa edistämisestä.

Tutkimuskysymyksiksi muodostuivat seuraavat asiat:

- Kuinka aktiivisia nuoret ovat omassa ammattiyhdistyksessään?
- Millaisiin asioihin nuorilla on kiinnostusta vaikuttaa?
- Mitkä ovat nuorille jäsenille ominaisimpia vaikuttamistapoja?

6 TUTKIMUKSEN KOHDEJOUKKO, TOTEUTUS JA ANALYYSI

Opinnäytetyöni kohdejoukko koostui Ammattiliitto Pron nuorista eli kaikki 18–35-vuotiaat jäsenet kuuluivat siihen. Käytin tutkimuksessani kvantitatiivista eli määrällistä tutkimusmenetelmää. Valitsin tämän tutkimusmenetelmän työhöni, koska sitä käytetään suurta joukkoa tutkittaessa ja sen avulla selvitetään lukumääriin ja prosenttiosuuksiin liittyviä kysymyksiä (Heikkilä 2008, 16).

Hyvin yleinen määrällinen tutkimusmenetelmä on kysely. Se on erittäin kätevä, nopea ja nykyaikainen menetelmä, varsinkin jos halutaan kerätä tietoa mahdollisimman laajalta joukolta. Tärkeää kyselylomaketta laatiessa on varmistaa, että tutkittava asia saadaan varmasti selvitettyä lomakkeen kysymysten avulla. Kysymyksiä ei voi parannella tai muuttaa enää tiedonkeruun jälkeen ja pahimmassa tapauksessa saadut vastaukset eivät ole riittävän kattavia, jolloin tutkimustulos ei ole luotettava. (Heikkilä 2008, 47.)

Kyselyssä oli monivalintakohtia, avoimia kysymyksiä sekä asteikkokysymyksiä. Kysely lähetettiin satunnaisotannalla 3000 alle 36-vuotiaalle Pron jäsenelle liiton uutiskirjeen mukana. Kyselyn toteutusajankohta oli 24.5–9.6.2013. Tämän vastausajan aikana kyselyyn vastasi yhteensä 128 jäsentä. Kyselyyn vastanneiden vähäinen määrä saattoi johtua esimerkiksi siitä, että jäsenrekisterissä on vanhentuneita sähköpostiosoitteita. Jotkut jäsenet myös saattavat automaattisesti ohittaa sähköpostiin tulleet

uutiskirjeet ja juuri uutiskirjeestä löytyi linkki kyselyyn. Vähäisestä vastausmäärästä huolimatta aineistosta tuli melko monipuolinen, sillä osa jäsenten vastauksista oli hyvin kattavia.

Kysely tehtiin digitaalisella Digium Enterprise- tiedonkeruuvälineellä. Kyseinen työkalu on www-kyselynä toimiva tiedonkeruumenetelmä, jota käytetään yritysten ja organisaatioiden hyödyksi kerätessä tietoa muun muassa henkilöstöön liittyvissä asioissa. Digium Enterprise- työkalu soveltui omaan tutkimukseeni hyvin, sillä kohdejoukkonani olleet Ammattiliitto Pron nuoret jäsenet olivat kaikki suoraan valittavissa Digiumin tietorekisteristä. Itselläni ei kuitenkaan ollut valtuuksia saada kyseiseen työkaluun tunnuksia, joten lähetin Pron yhteyshenkilölleni sähköpostitse laatimani kyselyn Word-tiedostona ja hän kirjasi kyselyn Digiumiin. Kyselyajan päätyttyä yhteys henkilö lähetti minulle Excel-tiedoston, johon Digium-työkalu oli automaattisesti syöttänyt vastausluvut ja tämän jälkeen pääsin tutkimaan aineistoa.

Saatuani aineiston kasaan aloin käydä vastauksia läpi Excelissä. Osa kysymyksistä oli laadittu monivalintamuotoon, joten ne olivat helposti poimittavissa suoraan Excelistä. Avoimet kysymykset sen sijaan täytyi käydä yksitellen läpi ja perehtyä tarkasti havainnoiden eri vastauksiin, jotta jokainen vastaus tuli oikein ymmärretyksi. Aluksi laskin jokaisen kysymyksen vastausmäärät ja tämän jälkeen kirjoitin ylös prosenttiosuudet. Vertasin myös yksittäisten kysymysten vastausmäärää kyselyn kokonaisvastaajamäärään, jotta sain selville kuinka yleisiä mikäkin vastaus oli jäsenten keskuudessa. Jäsentelin avointen kysymysten vastauksia, jotta niiden läpikäyminen olisi helpompaa ja näin myös vastauksista nousseet merkittävimmät teemat löytyivät nopeasti. Esimerkiksi vaikuttamistavoista kysyttäessä poimin vastauksista samoja aiheita koskevat vastaukset yhteen ja sen jälkeen vertasin eri aihealueita keskenään ja laskin prosentit.

Jotkut jäsenten vastaukset olivat hieman tulkinnanvaraisia. Pystyin kuitenkin samoja aihealueita koskevia kysymyksiä yhdistelemällä saamaan luotettavia vastauksia. Eriytisesti avoimien kysymysten vastaukset olivat monipuolisia ja laajoja.

7 TUTKIMUKSEN TULOKSET

7.1 Jäsenten perustietoja

Enemmistö kyselyyn vastanneista oli naisia (63 %) ja miehiä oli 37 %. Vastaajista kahdeksan ei ilmoittanut sukupuoltaan. Puolet vastaajista oli iältään 26–30 vuotiaita ja 31-vuotiaita tai sitä vanhempia oli 39 %. Myös 21–25 vuotiaita jäseniä löytyi vastaajien joukosta (11 %) ja he olivat samalla kyselyn nuorimpia jäseniä, sillä alle 21-vuotiaita ei vastannut kyselyyn ollenkaan.

Suurin osa (70 %) kyselyn vastaajista oli suorittanut tai on suorittamassa ammattikorkeakoulutusta. Myös ammatillinen koulutus löytyi joiltakin jäseniltä (17 %). Koska vastaajien joukossa oli myös hyvin nuoria jäseniä, oli muutamalla (6 %) jäsenellä koulutuksena vasta lukio. Kuitenkin myös yhdellä jäsenellä oli ainoastaan peruskoulu suoritettuna, kuten myös ylempi ammattikorkeakoulutus löytyi yhdeltä jäseneltä. Vastaajien joukosta löytyi myös kandidaatteja ja maistereita (3 %).

Jäsenten yleisin koulutusala oli liiketalouden ala, mutta myös tekniikan- ja liikenteenala oli monessa vastauksessa. Loput koulutusalat jakaantuivat melko tasaisesti. (Taulukko 1.) Miltei jokainen jäsen (96 %) oli työelämässä, muutama oli perhevapaalla ja kaksi jäsentä ilmoitti opiskelevansa.

Taulukko 1. Vastaajien koulutusala

	f	%	f
Humanistinen ja kasvatustieteiden ala	1	0,8 %	0,8 %
Kulttuuriala	1	0,8 %	1,6 %
Yhteiskuntatieteiden ja hallinnon ala	0	0,0 %	0,0 %
Liiketalouden ala	67	54,5 %	56,1 %
Luonnontieteiden ala	5	4,1 %	60,2 %
Tekniikan ja liikenteen ala	37	30,1 %	90,2 %
Luonnonvara- ja ympäristöala	2	1,6 %	91,9 %
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	2	1,6 %	93,5 %
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	4	3,3 %	96,7 %
Jokin muu, mikä	4	3,3 %	100,0 %
Yhteensä	123	100,0 %	

7.2 Miksi jäsenet ovat liittyneet ammattiliittoon?

Jokaisella ammattiliittoon kuuluvalla jäsenellä on omat syynsä sille, miksi ovat aikoinaan liittoon liittyneet. Joillekin ammattiliitto ja työelämä kulkevat kuin käsi kädessä, toiset saattavat pyrkiä vaikuttamaan ammattiliiton kautta ja joku voi esimerkiksi kokea ammattiliiton jäsenyyden pakolliseksi.

Liiton turva ja tuki sekä neuvontapalvelut olivat suurimmalle osalle (26 %) kyselyn vastaajista tärkeimmät syyt liittoon liittymiselle. Toiseksi yleisin syy liittymiselle (22 %) oli liiton kautta saatava ansiosidonnainen päiväraha ja yleisesti ottaen työttömyysturva epävakaiden työtilanteiden varalle. Erittelen työttömyysturvan erikseen, sillä se mainittiin selvästi myös erillään liiton yleisen turvan lisäksi.

Edellä mainitut syyt ovat samoja asioita, joita myös aiemmin mainitun Marika Lindgrénin (2004) tutkimuksesta selvisi. Tieto siitä, ettei joudu yksin mahdollisten ongelmien ilmetessä, on siis monelle painavin syy kuulua liittoon. Toki omalla tavallaan myös nykypäivän työmarkkinatilanteen horjumisen suorastaan vaatii ammattiliiton jäsenyyttä ja tätä kautta saatu turva mahdollisen työttömyyden varalle vähentää arkipäivän stressiä ja paineita.

Jotkut jäsenet olivat liittyneet liittoon myös sen takia, kun työpaikalla muutkin kuuluu samaan liittoon (13 %) tai kun työpaikalla noudatetaan kyseisen liiton työehtosopimusta (8 %). Muutama jäsen (12 %) kertoi liittymisensä syyksi työpaikan tai ammattialan vaihtumisen, mutta myös toimenkuvan muutokset työpaikalla olivat saaneet vaihtamaan jäsenyyden Prohon (7 %).

Ammattiliitolla on tarjolla jäsenilleen etuja ja oikeuksia. Pelkästään jäsenedut olivat houkuttelleet jäseniä liittymään liittoon (2 %). Näitä jäsenetuja voivat olla muun muassa erilaiset alennukset ja tarjoukset sekä vakuutukset. Yleisesti jäsenedut koetaan hyväksi lisäksi jäsenyydessä muiden etujen ja oikeuksien ohella.

Ammattiliitto Pro syntyi, kun kaksi vanhaa ammattiliittoa yhdistettiin. Tästä yhdistyksestä johtuen muutamat jäsenet (2 %) olivat liittyneet Prohon. Kuitenkin jopa työnantajan pakotuksen alla ovat jotkut jäsenet joutuneet liittymään Prohon (2 %). Osalle jäsenistä on myös aikoinaan suositeltu Ammattiliitto Protta ja sen takia ovat päättäneet liittyä siihen (3 %).

Muita syitä liittymiselle (5 %) oli muun muassa opiskelijajäsenyys ja liiton aktiivinen toiminta. Yhden jäsenen mukaan on itsestään selvää, että siihen liittoon kuulutaan, millä alalla ollaan. Ammattiliiton jäsenyyden takana piilee siis monia eri syitä.

7.3 Nuorten jäsenten aktiivisuus liiton toiminnassa

Jäsenten aktiivisuutta ammattiliittonsa toiminnassa kysyttäessä selvisi, että suurin osa koki olevansa vain vähän aktiivinen liiton toiminnassa ja jopa yli kolmekymmentä jäsentä ei ollut lainkaan aktiivisia (taulukko 2). Jäsenten vähäisen aktiivisuuden takia mieleen nousee kysymys, mikseivät he ole enemmän aktiivisia. Kenties aktiivisuus käsitteenä voi tarkoittaa erilaisia asioita eri henkilöille. Jotkut voivat kokea, että jo pelkkä ammattiliiton jäsenyys voi olla aktiivisuutta, kun taas toisille aktiivisuus liittyy konkreettiseen tekemiseen ja toimintaan. Aktiivisuuteen saattaa vaikuttaa myös jäsenen motiivit toimia. Harjun (2010) mukaan kansalaisyhteiskunnan vahvuus piilee aktiivisissa toimijoissa, mutta samaan aikaan kansalaiset voivat olla myös yhteiskunnan heikkous omalla passiivisuudellaan. (Harju 2010, 121.)

Vähäisen aktiivisuuden takana saattaa olla myös tyypillinen suomalaisten rohkeuden puute. Jo oman mielipiteen ilmaiseminen vaatii rohkeutta, puhumattakaan sitten esi-

merkiksi avoimesta kannanotosta. Kuitenkaan pelkkä vaikutusmahdollisuuksien olemassaolo ei riitä, vaan pitää myös olla aktiivinen ja hyödyntää erilaisia vaikuttamiskeinoja (Työturvallisuuskeskus pienpainatteita, 3). Vastausten joukosta löytyi kuitenkin myös henkilöitä, jotka kokivat olevansa melko aktiivisia ja vielä useampi valitsi vastausvaihtoehdon ”siltä väliltä”. Ainoastaan yksi henkilö oli mielestään erittäin aktiivinen liiton toiminnassa. (Taulukko 2.)

Aktiivisuus yhteiskunnassa, muuallakin kuin ammattiliittojen piireissä on etenkin nuorten keskuudessa muuttunut vuosien saatossa. Nykypäivänä nuorten keskuudessa on yleistä erilaisten erityisryhmien aktivoituminen; esimerkiksi ympäristöjärjestöt aktivoivat nuoria. (Kettunen 2004, 16.) Nuorten jäsenten aktiivisuutta liitossa ja sen toiminnassa voisi siis mahdollisesti edistää lisäämällä enemmän nuoria kiinnostavia ja heitä lähellä olevia asioita.

Taulukko 2. Vastaajien aktiivisuus

	f	%	f
Erittäin aktiivinen	1	0,8 %	0,8 %
Melko aktiivinen	17	13,3 %	14,1 %
Siltä väliltä	22	17,2 %	31,3 %
Vähän aktiivinen	54	42,2 %	73,4 %
Ei lainkaan aktiivinen	34	26,6 %	100,0 %
Yhteensä	128	100,0 %	

Jäsenten aktiivisuutta selvitettiin myös kysymällä heidän osallistumistaan ammattiliiton koulutuksiin ja tapahtumiin (taulukko 3). Selvästi yleisin koulutus, johon jäsenet olivat osallistuneet, oli luottamusmieskoulutus. Myös työhyvinvointiin liittyviin koulutuksiin ja kursseihin oli osallistunut muutama jäsen.

Erilaiset viihde- ja perhetapahtumat olivat vetäneet mukaansa muutamia jäseniä, kuten myös erikseen mainittavat risteilyt. Nuorisopäiville eivät olleet osallistuneet kuin pari jäsentä, joten on oletettavaa, että vastaajajoukon nuorimmat jäsenet ovat jättäneet vastaamatta tähän kysymykseen. Myös Pron paikalliseen toimintaan oli osallistunut pari jäsentä. Tällaista paikallista toimintaa ovat esimerkiksi järjestettävät ay-päivät tai Proklubi toiminta. Loput vastaukset liittyivät erilaisiin kokouksiin, koulutuksiin ja kurs-

seihin (työssä jaksaminen, työikä ja työturvallisuus, palkkausjärjestelmä). (Taulukko 3.)

Taulukko 3. Vastaajien aktiivisuus ja osallistuminen

	f	%	f
Luottamusmieskoulutus	11	31,4 %	31,4 %
Työhyvinvointi- kurssit	3	8,6 %	40,0 %
Viihde- ja perhetapahtumat	5	14,3 %	54,3 %
Risteilyt	3	8,6 %	62,9 %
Nuorisopäivät	2	5,7 %	68,6 %
Paikallinen toiminta	2	5,7 %	74,3 %
Muut kokoukset, koulutukset ja kurssit	9	25,7 %	100 %
Yhteensä	35	100,0 %	

7.4 Jäsenten kiinnostukset vaikuttaa

Jäsenten kiinnostusta vaikuttaa oman ammattiliittonsa asioihin löytyi jonkin verran. Suurin osa vastauksista sijoittui ääripäiden välille - monet jäsenet olivat vähän kiinnostuneita tai melko kiinnostuneita vaikuttamaan liittonsa asioihin. Myös ”siltä väliltä” vaihtoehdon puoleen kääntyi monet jäsenet. (Taulukko 4.)

Yli kymmenen jäsentä ei kokenut lainkaan kiinnostusta vaikuttamiseen ja ainoastaan muutamalla jäsenellä oli erittäin paljon kiinnostusta vaikuttaa (taulukko 4). Vastauksia voi tulkita monella eri tavalla. Kiinnostusta vaikuttamiseen voi esimerkiksi rajoittaa tietämättömyys eri vaikuttamiskeinoista. Jäsenet eivät välttämättä tiedä, miten heidän tulisi ottaa jokin asia esille, joka heidän mielestään kaipaisi muutosta.

On myös mahdollista, että jotkut jäsenet olettavat oman vaikuttamisarvonsa olevan hyvin vähäistä. Koetaan, ettei muutoksia vaikuttamisyrittämisestä huolimatta synny. Tilanne kuvastaa Aaro Harjun (2010) sanomaa nykypäivän kansalaisyhteiskunnan hajanaisuudesta; nykyään on olemassa niin monia sektoreita, järjestöjä ja ryhmiä, ettei tiedä, mihin vaikuttamisensa kohdistaisi. Harjun mukaan suomalaista kansalais- ja järjestötoimintaa ei välttämättä edes oikein tunneta. (Harju 2010, 118.)

Taulukko 4. Jäsenten kiinnostukset vaikuttaa

	f	%	f
Erittäin kiinnostunut	5	3,9 %	3,9 %
Melko kiinnostunut	31	24,4 %	28,3 %
Siltä väliltä	38	29,9 %	58,3 %
Vähän kiinnostunut	40	31,5 %	89,8 %
En lainkaan kiinnostunut	13	10,2 %	100,0 %
Yhteensä	127	100,0 %	

Jos jäsenillä on kiinnostusta vaikuttaa, on kiinnostukselle monesti myös omat syynsä. Kyselyyn vastanneille jäsenille henkilökohtainen hyöty sekä sosiaalinen kanssakäyminen ja verkostoituminen olivat tärkeimmät syyt vaikuttamiseen pyrkimisessä. Puolestaan esimerkiksi aatteelliset syyt eivät olleet jäsenille yhtä tärkeässä osassa.

Jäsenten kiinnostusta vaikuttamiseen selvitettiin myös kysymällä, millaisiin asioihin he haluaisivat vaikuttaa. Tähän kysymykseen vastasi yhteensä 52 jäsentä (41 % kaikista kyselyyn vastanneista) ja vastauksia kertyi yhteensä 60. Vastauksissa eniten esille tuotu asia liittyi erinäisillä tavoilla työpaikan asioihin (37 %). Jäsenet kokivat halua vaikuttaa työpaikallaan muun muassa yhteistyön parantamiseen, tiedottamiseen, työntekijöiden etuihin ja oikeuksiin sekä työehtoihin.

Näiden seikkojen lisäksi työelämään liittyvä ja selvästi vaikuttamisen kiinnostusta nostattava aihe oli työhyvinvoinnin kehittäminen (13 %). Vastaukset liittyivät esimerkiksi liiallisen työtaakan poistamiseen, työnarvostuksen lisäämiseen ja ilmapiirin parantamiseen. Työyhteisön hyvinvointiin vaikuttaa monet eri tekijät. Jäsenten edellä mainitut vastaukset ovat asioita, jotka kuuluvat Leenamaija Ojalan mukaan työhyvinvointiin: työturvallisuus ja ergonomia, työterveyshuolto, työpaikan viihtyisyys ja yhteistyö, työjärjestelyt, tiedon saanti ja tiedottaminen (Ojala 2003, 59).

Jäsenet kokivat, että sosiaalisen kanssakäymisen merkitystä ei enää arvosteta työpaikoilla ja yhteisöllisyyskin on tuntunut katoavan kokonaan. Yhteisöllisyyden kokemukset voivat syntyä pienistäkin asioista, mutta on selvää että työryhmien on itse pidettävä huoli ryhmänsä kiinteydestä, ilmapiiristä ja työtyytyväisyydestä, unohtamatta

tietenkään perustehtäväänsä (Colliander ym. 2009, 62). Colliander toteaa teoksessaan työyhteisön olevan erittäin tärkeä voimavara yhteisöllisyydelle ja yhteisöllisyyden hän kertoo syntyvän yhteisistä tavoitteista. Myönteisen ilmapiirin kautta yhteisöllisyyskin vahvistuu, mikä on tärkeää, koska yhteisöllisyys on sosiaalista pääomaa. (Colliander ym. 2009, 64.)

Myös oikeudenmukaisuuden edistämiseen ja tasa-arvoisen kohtelun parantamiseen työpaikoilla löytyi kiinnostusta vaikuttaa (22 %). Tasa-arvo työpaikalla on paljon puhuttu aihe nykypäivänä. Onhan tasa-arvo Suomen perustuslain ja kansainvälisten sopimusten mukaan jokaisen perusoikeus. Tasa-arvon puuttuminen ja sitä kautta syntyvät eriarvoisuuden kokemukset työpaikoilla voivat ilmetä esimerkiksi sosiaalisina ongelmina, työtehtävien eroina ja perustelemattomina palkkaeroina. Edellä mainitut seikat nousivat esiin myös jäsenten vastauksista. Tulee myös huomioida, että epäoikeudenmukaisella kohtelulla on riskinsä, sillä työntekijän hyvinvoinnin huonontuessa myös työnlaatu huononee. Lisäksi työntekijän terveydentilan heikentyessä lisääntyvät myös sairauslomat. (Colliander ym. 2009, 66–69.)

Jäsenillä oli halua vaikuttaa myös palkkaukseen (28 %). Palkkaan liittyvistä asioista mainittiin muun muassa palkkayhdenvertaisuus. Miesten ja naisten väliset palkkaerot nostettiin esiin vastauksissa, mutta myös samojen työtehtävien eri palkkamääristä huomautettiin. Lisäksi palkan suuruus tai pikemminkin pienuus suhteessa työmäärään oli muutaman jäsenen mielestä asia, joka kaipaisi muutosta ja johon he haluaisivat päästä vaikuttamaan. Ammattiliitot ovat vuosien saatossa taistelleet työntekijöiden etuuksista ja muun muassa palkkaus on asia, johon ammattiliitot ovat jo päässeet vaikuttamaan työehtosopimuksien laatimisella. Kuitenkaan joidenkin jäsenten vastausten perusteella nykyinen palkkausjärjestelmä ei toimi oikealla tavalla, joten täytyisikö järjestelmää päivittää vai onko kyse eri mielipiteiden ja näkemysten eroista?

7.5 Jäsenille ominaisia vaikuttamistapoja

On olemassa monia eri keinoja vaikuttaa. Kyselyssä jäseniltä kysyttiin, mitä vaikuttamistapoja he ovat itse käyttäneet jäsenyytensä aikana. Tähän kysymykseen vastasi yhteensä 39 jäsentä (30 % kaikista kyselyyn vastanneista) ja vastauksia tuli kaiken kaikkiaan 72. Lisäksi jäsenten mielipiteitä eri vaikuttamistapojen mielekkyydestä selvitettiin kyselyssä.

Ammattiliitto Pron kotisivuja (erityisesti OmaPro- ja Proplus- jäsenpalvelua) oli hyödyntänyt suurin osa (21 %) vastanneista jäsenistä ja näitä vaikuttamistapoja/kanavia jäsenet myös pitivät melko mielekkäinä keinoina pyrkiessään vaikuttamaan. Myös yhteydenotto työpaikan luottamusmieheen ja hänen toimenkuvansa hyödyntäminen oli yksi keskeisimmistä ja mielekkäimmistä vaikuttamiskeinoista (19 %). Perinteinen sähköpostikin oli eniten mainittujen vaikuttamistapojen joukossa (14 %), mutta se ei kuitenkaan ollut kaikista mieluisimpien tapojen joukossa. Ilmeisesti kuitenkin, vaikka jäsenten mielestä sähköposti pelkästään ei riitä tiedottamiseen, koetaan sen silti olevan hyödyllinen vaikuttamisväline.

Myös liiton järjestämät koulutukset (13 %) ja tapahtumat (13 %) saivat selvästi kannatusta. Jäsenistä siis suurin osa pitää mieluisana liiton järjestämiä aktiviteetteja ja osallistuvat niihin. Harju (2010) toteaa osallistuvien ihmisten kaipaavan yksityisyyden ulkopuolelle aktiviteetteja ja että osallistuvilla yksilöillä on luontainen tarve yhdessä-oloon ja – tekemiseen (Harju 2010, 58–59). Konkreettinen toiminta voi olla helposti lähestyttävä tapa olla osallisena järjestössä, ryhmässä tai laajemmin yhteiskunnassa. Kun ihminen voi käytännössä osallistua tietynlaiseen toimintaan, luo se asialle todennukaisuutta ja vakuuttavuutta.

Erinäisiin kyselyihin vastaaminen oli vain muutamille (8 %) jäsenille käytettyjen vaikuttamistapojen joukossa. Tämänkaltaisen vaikuttamiskeino voidaan kokea positiivisella tavalla helpoksi ja yksinkertaiseksi, mutta toisaalta juuri sen takia se voi myös tuntua turhalta tai vähäarvoiselta. Kansalaisten mielipiteiden keräämiseen käytetään kyselyitä nykypäivänä hyvin paljon ja joskus voikin tuntua siltä, ettei jokainen kysely voi olla tärkeä, mikä voi madaltaa vastausmotivaatiota. Täytyisi kuitenkin muistaa, että jokaisen kyselyn takana on laajempi asia, johon mahdollisesti kaivataan ratkaisua tai muutoksia. Kyselyyn osallistuneet ovat siis tärkeässä roolissa vastaamalla kysymyksiin. Lisäksi ainoastaan muutama (6 %) kyselyyn vastannut jäsen mainitsi hyödyntäneensä liiton asiamiestä pyrkiessään vaikuttamaan ja muutama (7 %) jäsen pyrki vaikuttamaan kuulumalla itse hallitukseen tai johtokuntaan.

Jäsenet saivat mahdollisuuden kirjoittaa myös muita mieleen tulevia ja omasta mielestään hyödyllisiä keinoja pyrkiessään vaikuttamaan liiton toimintaan. Tähän avoimeen kysymykseen vastasi ainoastaan kahdeksan jäsentä. Vastaukset liittyivät hyvin paljon samoihin asioihin. Yleisellä toivelistalla olivat jäsenäänestykset ja jäsenkokoukset,

kuten myös erinäiset ideallat sekä kyselyt. Verkostoitumisen tärkeys nostettiin esiin ja esimerkiksi Pron jäsenten välisiä tapaamisia ehdotettiin. Yhtenä ehdotuksena oli myös asiamiesten aktiivisempi osallistuminen työpaikoilla.

7.6 Jäsenten osallistumisen ja vaikutusmahdollisuuksien parantaminen

Tähän kysymykseen vastattiin avoimesti ja vastauksia antoi yhteensä 24 jäsentä (19 % kaikista kyselyyn vastanneista). Vastauksia kertyi yhteensä 27 kappaletta. Vastanneista jäsenistä muutama (7 %) oli sitä mieltä, että asiat ovat hyvin eikä parannusehdotuksia tarvinnut antaa.

Tiedotukseen ja markkinointiin liittyviä asioita oli monessa vastauksessa (30 %), muun muassa liiton Proplus- jäsenpalvelua tulisi markkinoida jäsenille enemmän ja muihinkaan tiedotukseen ei tunnu riittävän pelkästään sähköpostiviesti. Yleisesti jäsenet toivoivat tiedotuksen ja markkinoinnin lisäämistä ja kehittämistä. Mielipidekyselyt esimerkiksi jäseneduista tai tapahtumista mainittiin hyödyllisiksi vaikuttamis- ja osallistumiskeinoiksi (7 %).

Vastauksista löytyi myös ehdotuksia Ammattiliitto Pron ja työpaikkojen yhteistyön lisäämiselle (33 %). Jäsenten mukaan esimerkiksi luottamusmiehet voisivat käydä työpaikoilla informoimassa liiton toiminnasta, tapahtumista ja koulutuksista. Erityisesti tapahtumia toivottiin järjestettävän enemmän työaikana, sillä työpäivän päätyttyä monet jäsenet eivät enää jaksaa kiinnostua lisäaktiviteeteista. Myös liiton jäsenlehden toivottiin ilmestyvän työpaikalle, jolloin sitä voisi selailla esimerkiksi kahvitauon aikana ja näin ollen mahdolliset koulutustiedotteet tulisi huomatuksi. Pelkästään kotiin ilmestyvä jäsenlehti päättyy joidenkin osalta suoraan lehtiroskikseen.

Pron tulisi vastausten perusteella (15 %) näkyä myös enemmän oppilaitoksissa, jotta nuoret saataisiin kiinnostumaan liitosta. Liiton myös täytyisi tehdä toimintaansa ja etuja enemmän nuoria hyödyttäväksi. Seuraava lainaus on erään jäsenen vastaus tähän avoimeen kysymykseen:

”Nuorten iltoja, joissa kerrotaan vaikutusmahdollisuuksista ja ideoidaan miten voidaan vaikuttaa asioihin. Käytäisiin läpi eri vaikutuskanavia, verkostoidutaan ja kerrotaan lisäksi oikeuksista työelämässä.”

Pron järjestämät toiminnot saivat kritiikkiä siitä, että ne ovat liian Etelä-Suomi painotteisia (7 %). Osa jäsenistä asuu ja työskentelee useamman sadan kilometrin päässä

järjestettävistä tapahtumista, joten osallistuminen näihin tilaisuuksiin jää joidenkin jäsenten osalta pitkän välimatkan takia vähäiseksi. Kuitenkin joissain vastauksissa tapahtumia ja koulutuksia pyydettiin järjestämään lisää, joten on ilmeistä, että ne ovat toivottuja osallistumisen muotoja.

8 POHDINTA

Ammattiliiton jäsenyys tuo mukanaan monia etuja ja oikeuksia. Ammattiliitot toimivat yhteiskunnallisina vaikuttajina, mutta tällaisen toimen ylläpitämiseksi tarvitaan myös jäsenten aktiivista osallistumista. Jäsenten aktiivisuus liiton toiminnassa sekä oma-aloitteinen asenne asioiden käsittelyyn luo mahdollisuuden kehittää sekä ammattiliittojen sisäistä toimintaa että laajemmin yhteiskunnassa tapahtuvia muutoksia.

Tutkimukseni tarkoituksena oli selvittää Ammattiliitto Pron nuorten jäsenten kiinnostuksia vaikuttaa ammattiliiton toimintaan sekä jäsenten yleistä aktiivisuutta liiton toiminnassa. Lisäksi selvitin nuorille jäsenille ominaisimpia vaikuttamistapoja heidän pyrkiessään vaikuttamaan ammattiliiton toimintaan. Tutkimuksessani otin myös huomioon nuorten jäsenten näkemyksiä siitä, miten heidän osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksiaan liiton toiminnassa voitaisiin parantaa.

Ammattiliitto Pron nuorilta jäseniltä löytyy tutkimuksen perusteella kiinnostusta vaikuttaa, mutta jäsenten aktiivisuutta tarvittaisiin lisää. Vaikuttamisen kiinnostukset kohdistuivat suurimmilta osin työpaikkojen asioihin, mikä on ymmärrettävää, sillä ammattiliittojen päätehtävät kytkeytyvät pitkälti työelämään ja tutkimuksen kohdejoukosta miltei jokainen oli työelämässä. Ammattiliiton avulla liiton jäsenillä on mahdollisuus parantaa omia etujaan ja oikeuksiaan työpaikalla, jäsenten täytyisi vain olla tietoisia siitä, miten he voivat hyödyntää liiton apuja.

Työstä saatua korvausta ja yleistä palkkajärjestelmää voidaan pitää yhtenä työelämän tärkeimpänä asiana. On kuitenkin vähintään yhtä tärkeää huolehtia työntekijöiden hyvinvoinnista ja työpaikan ilmapiiristä, asioista, jotka liittyvät tasa-arvoon ja oikeudenmukaisuuteen. Jäsenet olivat kiinnostuneita vaikuttamaan kaikkiin edellä mainittuihin asioihin, mikä on hienoa, sillä työntekijöinä heillä on velvollisuuksien lisäksi myös oikeuksia. Ei pidä myöskään unohtaa työnantajan velvollisuuksia. Työnantajien

tulee kohdella työntekijöitä samanarvoisesti ja toimia syrjintää ehkäisevällä tavalla (Työsopimuslaki 2 §).

Luottamusmiesten asema työpaikoilla nosti esiin ristiriitaisia ajatuksia jäsenten välillä. Joidenkin tutkimukseen osallistuneiden jäsenten mielestä luottamusmiehet ovat oiva keino päästä vaikuttamaan työpaikan asioihin, mutta jotkut jäsenet kokivat luottamusmiesten olevan liian passiivia jäsenten puolestapuhujina. Melko monet jäsenet olivat suorittaneet luottamusmieskoulutuksen, joten ovatko he näitä aktiivisimpia henkilöitä, jotka pyrkivät toiminnallaan vaikuttamaan työpaikan asioihin? Tärkeintä on kuitenkin tiedostaa, että vaikuttaminen vaatii aktiivista toimintaa ja osallistumista. Aaro Harju (2007) kirjoittaa kansalaisfoorumi.net- verkkolehdeissä, että kansalaisilta puuttuvat toimivat käytännöt vaikuttaa ja osallistua, vaikka hänen mukaansa ”kansalaisilla on Suomessa mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa”. Harjun näkemyksen mukaan järjestöt voisivat olla kansalaisten ja päättäjien välisiä viestinviejiä. (Harju 2007.) Tähän näkemykseen ja tutkimuksen tuloksiin nojaten voidaan todeta, että ammattiliiton tulee nostaa jäsentensä mielipiteitä esiin ylemmille tahoille. Jäsenten tulee toki myös havainnoida omia tarpeitaan ja esimerkiksi ottaa oma-aloitteisesti yhteyttä liittoon apua tarvitessaan. Aktiivisuutta vaaditaan siis molempien tahojen puolelta – sekä ammattiliitolta että jäseniltä.

Nuorten aktiivisuus liiton toiminnassa keskittyi lähinnä erilaisten koulutusten ja tapahtumien ympärille. Nykypäivänä on yhä yleisempää, että nuoret ihmiset eivät kiinnity mihinkään tiettyyn yhdistykseen tai velvoitteita sisältäviin ryhmiin, vaan heitä kiinnostaa konkreettinen toiminta (Heikkala 2009). Nuorten aktiivisuus ei siis välttämättä ole vähäistä, vaan se on muuttanut muotoaan. Ehkä etenkin nuoria työssäkäyviä jäseniä ajatellen olisi suotavaa, että Ammattiliitto Pro ja työpaikat kulkisivat ikään kuin enemmän käsi kädessä. Liiton ja työpaikan yhteistyö voisi toimia kyselyn vastauksienkin mukaan niin, että luottamusmiehet kertoisivat enemmän liiton toiminnasta ja tapahtumista ja saada tätä kautta nuoria enemmän aktiivisiksi osallistujiksi.

Ammattiliitto Pron nuoret jäsenet eivät olleet huomattavan kiinnostuneita vaikuttamaan. Pohdin aiemmin tekstissäni mahdollisia kiinnostuksen vähyden syitä ja yksi mieleen tullut aihe liittyi jäsenten uskomukseen siitä, ettei heidän mielipiteillään ole kovin suurta painoarvoa (sivu 18). Oma vaikuttamisen arvo saatetaan siis kokea vähäiseksi. Nuoret tulisikin saada uskomaan siihen, että heidän mielipiteillään on väliä

ja kun nuorille tarjotaan monia erilaisia keinoja vaikuttaa, todennäköisesti heidän aktiivisuus lisääntyy.

Vaikuttamistavat muuttuvat ja uusia keinoja vaikuttamiselle syntyy kokoajan. Ammattiliittojen toimintamalli perustuu pitkälti samaan perinteiseen kaavaan ja vaikuttamiskeinot saattavat osaltaan jopa toistaa toisiaan. Nykypäivänä erityisesti nuoret haluavat paljon toimintaa sekä nopeita ratkaisuja ja päätöksiä (Harju 2008). Tulisiko Pron siis pyrkiä löytämään yhä enemmän nuorille soveltuvia vaikuttamiskeinoja? Jotkut jäsenet nostivat nuorten aseman esiin kyselyssä ja aiemmin kirjoittamani lainaus jäsenen ehdottamista nuortenilloista liittyy juuri vaikuttamiskeinoihin. Nuortenillat voisivatkin olla käytännöllinen ja hyvä keino saada nuoria osallistumaan enemmän ja olemaan aktiivisia liitossa. Nuorteniltojen kautta voitaisiin myös keksiä entistä enemmän uusia ja erilaisia vaikuttamistapoja, jotka palvelisivat jokaista liiton jäsentä.

Opinnäytetyöni on hyödyllinen ja luotettava, vaikka tutkimuksen aineisto koostuikin melko vähäisestä vastausjoukosta. Opinnäytetyön tutkimustuloksia ei voi kuitenkaan yleistää, sillä kyseessä on sellainen aihe, joka muuttaa muotoaan kokoajan. On inhimillistä, että tutkimukseen osallistuneiden jäsenten mielipiteet ja näkemykset vaihtelevat esimerkiksi eri elämäntilanteiden aikana, siispä aineisto voisi olla muutaman kuukauden kuluttua jo täysin erilainen. Kuitenkin Ammattiliitto Pro voi saada tästä tutkimuksesta esimerkiksi hyviä ideoita ja uusia näkökulmia toimintaa kehittäessään.

Kyselyyn vastasi yhteensä 128 liiton jäsentä, joista osalla tuntui olevan paljon sanottavana. Kyselyn avoimet kohdat antoivat tilaisuuden kertoa mielipiteitään rehellisesti, mutta tilaisuus laajemmin kertomiseen olisi voinut olla paikallaan. Olisi ollut tutkimuksen kannalta kannattavaa ja hyödyllistä, mikäli jäsenille olisi kyselyn lisäksi järjestetty haastattelu. Haastattelun avulla olisi muutamiin eniten esille nousseihin asioihin saatu lisätietoa, mikä olisi palvelut Prota vielä paremmin.

Koen, että tutkimukseni jatkotyöstäminen voisi keskittyä edellä mainittuihin haastatteluihin. Jäsenille voitaisiin tarjota mahdollisuus kertoa tarkemmin näkemyksiään tämän tutkimuksen sisältämistä ja esiin nousseista aiheista, kuten työhyvinvoinnista tai nuorten asemasta. Tutkimukseni voi toimia ikään kuin ponnahduslautana Ammattiliitto Pron toiminnan muokkaamisessa tai kehittämisessä.

LÄHTEET

Alasuutari, Pertti 1999. Laadullinen tutkimus. Tampere: Vastapaino.

Ammattiliitto Pron www-sivut.

<http://www.proliitto.fi/fi/tama-on-pro/pro-pahkinankuoressa/pron-tarina.html>.

Luettu: 17.11.2011.

Colliander, Annaliisa; Ruoppila, Isto; Härkönen, Leena-Kaisa 2009. Yksilöllisyys sallittu. Moninaisuus voimaksi työpaikalla. Juva: PS-kustannus.

Eskola, Jari & Suoranta, Juha 1998. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere: Vastapaino.

Grönroos, Maija 2011. Nuoret osallistujiksi ammattiyhdistyksiin. Opinnäytetyö.

Harju, Aaro 2004. Aktiivisten kansalaisten Suomi. Keskustelunavaus järjestöllisen koulutuksen tehostamisesta. Pdf-dokumentti. Helsinki: Oikeusministeriö.

http://oikeusministerio.fi/fi/index/julkaisut/julkaisuarkisto/200411aktiivistenkansalaistensuomi/Files/OMJU_2004_11_Aktiivisten_kansalaisten_Suomi.pdf. Luettu 10.11.2013.

Harju, Aaro 2007. Järjestöt ja kansalaisten osallistuminen. Kansalaisfoorumin verkkolehti 21.5.2007.

http://www.kansalaisyhteiskunta.fi/tietopalvelu/osallistuminen_ja_vaikuttaminen/kansalaisfoorumi.net_osallistuminen_ja_vaikuttaminen/jarjestot_ja_kansalaisten_osallistuminen.

Luettu 9.12.2013.

Harju, Aaro 2008. Järjestöt ja liikkeet vaikuttamiskanavana. www-julkaisu.

http://www.kansalaisyhteiskunta.fi/tietopalvelu/osallistuminen_ja_vaikuttaminen/kansalaisfoorumi.net_osallistuminen_ja_vaikuttaminen/jarjestot_ja_liikkeet_vaikuttamiskanavana.

Luettu 10.12.2013.

Harju, Aaro 2010. Puheenvuoro kansalaisyhteiskunnan tulevaisuudesta. Sivistysliitto Kansalaisfoorumi SKAF ry.

Heikkala, Juha 2009. Kansalaisten aktiivisuus ei katoa, mutta se muuttaa muotoaan. www-julkaisu.

http://www.kansalaisyhteiskunta.fi/tietopalvelu/kansalaisyhteiskunta/kansalaisten_aktiivisuus_ei_katoa_mutta_se_muuttaa_muotoaan. Luettu 10.12.2013.

Heikkilä, Tarja 2008. Tilastollinen tutkimus. Helsinki: Edita.

Huhtamäki-Nasri, Kirsi 2006. The show must go on, mutta kuinka ay-liike sen tekee?

Teoksessa Laitinen, Hanna 2006. Tule mukaan. Osallistumisen edellytyksiä järjestötyössä. Helsinki: Kirjapaino Oy, 120–132.

Iivonen, Anne 2006. Miten vaikutan? Kansalaistoimijan vaikuttamisopas. Vantaa: Opintotoiminnan keskusliitto ry.

Kauppinen, Timo 2005. Suomen Työmarkkinamalli. Helsinki: WSOY.

<http://www.kansanvalta.fi/Etusivu/Kansalaisvaikuttaminen/Paatoksentekeonosallistuminen/Ammattiyhdistystoiminta>. Päivitetty: 10.10.2006. Luettu: 17.11.2011.

<http://www.kansanvalta.fi/Etusivu/Kansalaisvaikuttaminen/Jarjestaytyminenryhmaksi>. Päivitetty: 22.8.2006. Luettu: 24.11.2011.

Kettunen, Pekka 2004. Osallistua vai vaikuttaa? Kunnallisalan kehittämissäätiön tutkimusjulkaisut nro 39. Vammala: Pole-Kuntatieto Oy.

Kohti aktiivista kansalaisuutta. Kansalaisyhteiskunta 2006- toimikunnan raportti. Oikeusministeriön julkaisu 14/2005. Helsinki: Oikeusministeriö.
http://oikeusministerio.fi/fi/index/julkaisut/julkaisuarkisto/200514kohtiaktiivistakansalaisuutta/Files/OMJU_2005_14_Kohti_aktiivista.pdf. Luettu 3.12.2013.

Lundbom, Pia 2006. Nuoret yhteiskunnallisina osallistujina. Teoksessa Laitinen, Hanna 2006. Tule mukaan. Osallistumisen edellytyksiä järjestötyössä. Helsinki: Kirjapaino Oy, 59–76.

Nuorisolaki 8 §. Nuorten osallistuminen ja kuuleminen. www-dokumentti.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060072>. Luettu 5.12.2013.

Otala, Leenamajja 2003. Hyvinvointia työpaikalle – tulosta toimintaan. Työhyvinvoinnin työkirja. Helsinki: WSOY.

Salmikangas, Anna-Katriina 2002. Osallistumiskokeiluja ja –kokemuksia. Teoksessa Kohonen, Kirsi & Tiala, Toni 2002. Kuntalaiset ja hyvä osallisuus. Lupaavia käytäntöjä kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien edistämiseksi. Helsinki: Sisäasiainministeriö (Suomen kuntaliitto), 13–17.

Siltaniemi, Aki; Perälähti, Anne; Eronen, Anne; Londén, Pia; Peltosalmi, Juha 2008. Hyvinvointi ja osallisuus Itä-Suomessa. Kansalaiskyselyn tuloksia. Helsinki: Gummerus.

Sttk www-sivut. http://www.sttk.fi/fi-FI/nuoretaikuiset/STTKn_nuorten_vaikuttamiskeinoja. Luettu 15.11.2011.

Suomen perustuslaki 14 §. Vaali- ja osallistumisoikeudet. www-dokumentti.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990731>. Luettu: 17.11.2011.

Tammi, Ari 2009. Johdanto vaikuttamistaitoihin. www-julkaisu.
<http://www.vaikuttamistaidot.fi/opas/johdanto-vaikuttamistaitoihin>. Luettu 15.11.2011.

Tieto- ja neuvontapalvelu Nuortenlaturin www-sivut. Osallistu ja vaikuta yhteiskunnassa. <http://www.nuortenlaturi.fi/osallistujavaikuta/vaikutayhteiskunnassa>. Luettu 15.11.2011.

Tradenomiopiskelijaliiton www-sivut.

<http://trol.fi/modules/system/stdreq.aspx?P=450&VID=default&SID=342285829254222&S=0&C=23425>. Luettu 10.10.2013.

Työsopimuslaki 2 §. Työnantajan velvollisuudet. Syrjäntäkielto ja tasapuolinen kohtelu. www-dokumentti. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2001/20010055#L2P2>. Luettu 7.12.2013.

Työturvallisuuskeskus, pienpainatteita 1996. Helsinki: Työturvallisuuskeskus.

Virtanen, Leena 2013. Ammattiliitot ovat alkaneet kiinnostaa nuoria. Helsingin Sanomat 20.10.2013. Verkkolehti.

<http://www.hs.fi/tyoelama/Ammattiliitot+ovat+alkaneet+kiinnostaa+nuoria/a1382163939510?jako=bf718ee1891bb656f5408b8f678446bc&ref=tw-share&sivu=1>. Luettu 3.12.2013.

LIITE 1.

Yksisivuinen liite

Vaikuttamiskysely Pron nuorille jäsenille

TAUSTATIEDOT

Sukupuoli

- Mies
- Nainen

Ikä

- 20 vuotta tai vähemmän
- 21–25 vuotta
- 26–30 vuotta
- 31 vuotta tai enemmän

Koulutustaso (valitse korkein suoritettu tai keskeneräinen tutkinto)

- Peruskoulu
- Lukio
- Ammatillinen koulutus
- Ammattikorkeakoulutus
- Ylempi ammattikorkeakoulutus
- Alempi yliopistokoulutus (kandidaatti)
- Ylempi yliopistokoulutus (maisteri)
- Tutkijakoulutus (lisansiaatti, tohtori)
- Jokin muu, mikä

Koulutusala

- Humanistinen ja kasvatusala
- Kulttuuriala
- Yhteiskuntatieteiden ja hallinnon ala
- Liiketalouden ala
- Luonnontieteiden ala
- Tekniikan ja liikenteen ala
- Luonnonvara- ja ympäristöala
- Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala
- Matkailu-, ravitsemis- ja talousala
- Jokin muu, mikä

Työmarkkina-asema

- Työssä
- Työtön
- Opiskelija
- Perhevapaalla
- Jokin muu, mikä

SUHTEESI OMAAN AMMATTILIITTOON

Minä vuonna liityit Pron jäseneksi? (vuosiluku)

Mikä oli tärkein syy ammattiliittoon liittymisellesi?

Kuinka läheiseksi tunnet ammattiliittosi ja sen toiminnan?

- 5=Erittäin läheiseksi
- 4=Melko läheiseksi
- 3=Siltä väliltä
- 2=Vähän läheiseksi
- 1=En lainkaan läheiseksi

Kuinka aktiivinen olet Pron toiminnassa?

- 5=Erittäin aktiivinen
- 4=Melko aktiivinen
- 3=Siltä väliltä
- 2=Vähän aktiivinen
- 1=En lainkaan aktiivinen

VAIKUTTAMINEN JA OSALLISUUS

**Oletko osallistunut Pron järjestämiin koulutuksiin tai tapahtumiin?
Jos olet, niin mihin?**

Kuinka kiinnostunut olet vaikuttamaan ammattiliittosi asioihin?

- 5=Erittäin kiinnostunut
- 4=Melko kiinnostunut
- 3=Siltä väliltä
- 2=Vähän kiinnostunut
- 1=En lainkaan kiinnostunut

Jos olet kiinnostunut vaikuttamaan, niin kuinka tärkeitä seuraavat syyt ovat sinulle?

	5=erittäin tärkeä	4=melko tärkeä	3=siltä väliltä	2=vähän tärkeä	1=ei lainkaan tärkeä
Aatteelliset syyt	☐	☐	☐	☐	☐
Henkilökohtainen hyöty (urakehitys, palkkiot jne.)	☐	☐	☐	☐	☐
Haluan saada valtaa ja vastuuta	☐	☐	☐	☐	☐
Haluan vapaa-ajalleni mielekästä tekemistä	☐	☐	☐	☐	☐
Sosiaalinen kanssakäyminen ja verkostoituminen	☐	☐	☐	☐	☐
Jokin muu, mikä <input type="text"/>					

Millaisiin asioihin haluaisit vaikuttaa (esim. yhteiskunnan kehittäminen, asiat työpaikalla)?

Millaisiin asioihin olet päässyt vaikuttamaan ammattiliiton kautta?
Mitä mieltä olet seuraavista väitteistä?

	5=Täysin samaa mieltä	4=Melko samaa mieltä	3=En samaa enkä eri mieltä	2=Melko eri mieltä	1=Täysin eri mieltä
Meillä nuorilla jäsenillä ei ole mitään sananvaltaa siihen, mitä ammattiliittoni tekee	☐	☐	☐	☐	☐
Ammattiliittoni välittää siitä, mitä nuoret jäsenet ajattelevat	☐	☐	☐	☐	☐
Ammattiliittoni rohkaisee jäseniään olemaan aktiivisia työelämässä	☐	☐	☐	☐	☐
Jokainen joka haluaa, pystyy vaikuttamaan asioihin liitossani	☐	☐	☐	☐	☐
Saan riittävästi tietoa vaikutusmahdollisuuksista liittoni asioihin	☐	☐	☐	☐	☐
Seuraan yhteiskuntaan ja työelämään liittyviä asioita aktiivisesti	☐	☐	☐	☐	☐
Jäsenille pitäisi antaa nykyistä laajemmat vaikutusmahdollisuudet liitossani	☐	☐	☐	☐	☐
Ammattiliittoni ottaa hyvin huomioon nuorten näkökulman työelämään liittyvissä asioissa	☐	☐	☐	☐	☐

Miten mielestäsi jäsenten osallistumista ja vaikutusmahdollisuuksia Prossa voitaisiin parantaa?

VAIKUTTAMISTAVAT

Vaikuttamistapoja on monia. Kuinka mielekkääksi koet seuraavat tavat pyrkiä vaikuttamaan ammattiliittosi toimintaan?

	5=Täysin mielekäs	4=Melko mielekäs	3=Siltä väliltä	2=Vähän mielekäs	1=En lainkaan mielekäs
Osallistumalla Pro-klubitoimintaan työpaikalla	☐	☐	☐	☐	☐
Osallistumalla foorumitoimintaan	☐	☐	☐	☐	☐
Osallistumalla koulutuksiin	☐	☐	☐	☐	☐
Osallistumalla tapahtumiin	☐	☐	☐	☐	☐
Työpaikan luottamusmiehen kautta	☐	☐	☐	☐	☐
Liiton asiamiehen kautta	☐	☐	☐	☐	☐
Pron kotisivut (Oma pro, Proplus)	☐	☐	☐	☐	☐
Sähköposti	☐	☐	☐	☐	☐
Jokin muu, mikä <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	☐

Mitä vaikuttamistapoja olet itse käyttänyt jäsenyytesi aikana?

Jos sinulle tulee mieleen vielä yksi tai useampi vaikuttamistapa, jota mielelläsi hyödyntäisit pyrkiessäsi vaikuttamaan ammattiliittosi toimintaan, voit kirjoittaa sen/ne tähän.